

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2704/2019
28.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић, др Илије Зиндовића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милија Трифуновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Народне скупштине, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2092/17 од 03.04.2019. године, у седници одржаној 28.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против става трећег изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2092/17 од 03.04.2019. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиоца изјављена против става 2. изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2092/17 од 03.04.2019. године у одбијајућем делу за законску затезну камату на досуђени главни дуг почев од доспелости појединачних износа па до 02.11.2012. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија изјављена против става 2. изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2092/17 од 03.04.2019. године у одбијајућем делу за законску затезну камату на досуђени главни дуг почев од доспелости појединачних износа па до 02.11.2012. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 32/13 од 07.03.2017. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име неисплаћених дневница у учешће у раду за време заседања Народне скупштине РС и њених одбора, за период од 02.11.2009. до 31.05.2012. године исплати 390.318,72 динара (нето износ) у износима појединачно опредељеним тим ставом изреке, са законском затезном каматом од доспелости па до исплате, док је преко досуђеног износа од 380.318,72 динара до траженог износа од 758.942,96 динара са траженом законском затезном каматом захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину исплати 87.227,60 динара и то у периоду и износима појединачно опредељеним

тим ставом изреке, са законском затезном каматом од доспелости па до исплате у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да суд обавезе тужену на исплату неисплаћених дневница за учешће у раду, за време заседања НСС и њених одбора, за временски период од 02.11.2009. до 31.05.2012. године у износу од 1.054.237,42 динара (брuto износ), појединачно опредељен тим ставом изреке, са законском затезном каматом од доспелости па до исплате као на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину износ од 121.090,00 динара (брuto износ) са каматом. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 337.500,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова почев од 07.03.2017. године као дана пресуђења, па до дана који претходи дану када наступе услови за извршење.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2092/17 од 03.04.2019. године, ставом 1. изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 32/13 од 07.03.2017. године у ставу првом изреке, у погледу одлуке о главном захтеву, исплати неисплаћених дневница за учешће у раду за време заседања Народне скупштине РС и њених одбора у периоду од 02.11.2009. до 31.05.2012. године и у ставу трећем изреке. Ставом 2. изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 32/13 од 07.03.2017. године у преосталом делу дела става првог изреке па је обавезана тужена да тужиоцу на досуђени износ главног дуга од 390.318,72 динара исплати затезну камату почев од 02.11.2012. године до исплате, а пре тог датума одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене износе главног дуга неисплаћених дневница и учешће у раду за време заседања на НРС и њених одбора. Ставом 3. изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 32/13 од 07.03.2017. године у ставу другом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину исплати нето износ од 87.227,60 динара са законском затезном каматом. Ставом 4. изреке, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П1 32/13 од 07.03.2017. године у делу става првог у погледу одлуке којом је одбијен захтев за исплату дневница за учешће у раду за време заседања НРС и њених одбора преко досуђеног износа од 380.318,72 динара до траженог износа од 758.942,96 динара, са законском затезном каматом, у ставу четвртим и петом изреке и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде у односу на став 2. изреке у делу којим се одбија захтев за исплату законске затезне камате на досуђене износе главног дуга и став 3. изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио у односу на став 3. изреке побијане одлуке да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код тужене и то решењем административног одбора туженог од 01.07.2008. године и примљен у стални радни однос у Народној скупштини РС почев од 12.06.2008. године. Утврђен му је коефицијент за обрачун и исплату плате у висини од 8,60 и право на додатак на плату од 0,4% за сваку пуну годину рада оствареног у радном односу. Тужиоцу је код тужене престао радни однос 30.11.2012. године. За период од 02.11.2009. до 31.05.2012. године тужена тужиоцу није исплатила дневнице за учествовање у раду за време заседања Скупштине. Нето износ неисплаћених дневница тужиоцу за тај период утврђен је на износ од 758.942,96 динара што је утврђено путем вештака финансијске струке. Приликом обрачуна узет је у обзир проценат од 8% просечне зараде по запосленом у Републици исплаћена последња три месеца, а за дане у којима је тужилац присуствовао заседању Скупштине према електронској евиденцији о присуству народних посланика за 139 седница. За утужени период тужена тужиоцу није исплатила ни регрес за коришћење годишњег одмора. Висина је утврђена путем вештачења од стране вештака економске струке на коју висину странке нису имале примедби.

При тако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену да му исплати неисплаћене дневнице на име учешћа у раду за време заседања Народне скупштине и њених одбора за период од 02.11.2009. до 31.05.2012. године, и то износ од 390.318,72 динара (нето износ) са законском затезном каматом од дана доспелости појединачног износа па до исплате, док је у преосталом делу тужбени захтев по истом основу, а до траженог износа од 758.942,96 динара са траженом законском затезном каматом захтев одбио као неоснован. Обавезана је тужена да тужиоцу на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину исплати износ од 87.227,60 динара (нето износ) са законском затезном каматом на појединачне износе почев од доспелости, па до исплате. Одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му сходно одредби члана 10. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини РС за период од 02.11.2009. до 31.05.2012. године исплати износ од 1.054.231,49 динара (брuto).

У прилог правне аргументације везано за усвајајући део тужбеног захтева, првостепени суд се позива на одредбу члана 10. став 1. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини Србије којим је прописано да за време заседања Скупштине и њених одбора народни посланик који учествује у њиховом раду има право на дневницу у висини 8% од просечне зараде по запосленом у Републици исплаћена последња три месеца и члан 21. истог закона којим је прописано да народном посланику на сталном раду у Скупштини припада регрес за коришћење годишњег одмора у износу од 60% од просечне зараде по запосленом у Републици исплаћена у последња три месеца. Даље, према одредби члана 25. цитираног закона прописано је да се примања народних посланика (чл. 10-24) обрачунају у висини утврђеној овим законом, ако посебним законом или прописима донетим на основу закона није другачије одређено. Сходно назначеним одредбама и утврђеном чињеничном стању у погледу присуства тужиоца на заседањима Скупштине и налазом

вештака то је суд тужбени захтев у том делу усвојио, док је у преосталом делу тужбени захтев одбио као неоснован.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда, везано за основаност тужбеног захтева тужиоца за износ од 390.318,72 динара за неисплаћене дневнице за период од 02.11.2009. до 31.05.2012. године, као и за камату од 02.11.2012. године и у том делу првостепену пресуду потврдио, док је преиначио првостепену пресуду везано за исплату законске затезне камате на досуђени износе главног дуга неисплаћених дневница (390.318,72 динара) од доспелости сваког појединачног износа па до 02.11.2012. године и захтев одбио као неоснован, као и захтев за исплату регреса за коришћење годишњег одмора у висини од 87.227,60 динара. Правне аргументе у прилог свог схватања другостепени суд налази у чињеници да тужилац има право на камату за неисплаћене дневнице у висини главног дуга, а на појединачне износе тек од момента када се обратио РЈП за мирно решење спора, а то је 02.11.2012. године, а не и за ранији период. У погледу права на исплату регреса за годишњи одмор другостепени суд налази да је чланом 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама уређен начин утврђивања плата, додатка, накнада и осталих примања, између осталог и народног посланика на сталном раду у Народној скупштини. Плата лица из члана 1. тог закона а према правилу из члана 2. утврђује се на основу основице за обрачун плате и коефицијента додатка на плату, обавезе које запослена плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате у складу са законом. Међутим, према члану 4. истог закона коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему. Коефицијент садржи додаток на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Како је према члану 25. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини Републике Србије ("Службени гласник РС" бр. 7/91) у погледу овог права меродаван пропис Закон о платама у државним органима и јавним службама, сходно томе следи закључак да тужилац нема право на регрес за годишњи одмор јер је исти садржан у коефицијенту који изражава сложеност. При томе, другостепени суд закључује да је у овој правној ствари правилно утврђено чињенично стање али да је у погледу преиначујућег дела првостепене пресуде погрешно примењено материјално право.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права у делу којим је одлучено о захтеву за исплату регреса за коришћење годишњег одмора.

Наиме, начин утврђивања плата, додака, накнада и осталих примања, између осталих и народних посланика на сталном раду у Народној скупштини, уређена је Законом о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник РС“, бр.34/2001, ... и 21/2016). Одредбом члана 3. став 2. овог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије утврђује Административни одбор Народне скупштине, у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије. Применом члана 4. Закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему и садржи додаток на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење одмора. Одредбом члана 13. истог Закона, прописано је да изабрано, именовано и постављено лице и запослени који за пуно радно време, до

примене коефицијената према члану 7, 8. и 9. овог закона, остварује плату увећану по основу додатка за исхрану у току рада и месечног износа регреса за годишњи одмор утврђеног актом Владе, у већем износу од плате обрачунате по одредбама овог закона, исплата плате вршиће се у затеченом износу све док плата која му припада по одредбама овог закона не достигне тај износ, а најдуже до 31. децембра 2001. године, док је одредбом члана 14. став 1. овог Закона прописано да ако је до дана ступања на снагу овог закона исплаћен додаток на име регреса за коришћење годишњег одмора за 2001. годину, обрачун и исплата плате по одредбама овог закона и акта Владе из члана 8. овог закона, умањује се сразмерно месечно до укупног износа исплаћеног регреса. Према одредби члана 15. став 1. тачка 3. Закона, даном ступања на снагу овог закона престају да важе чланови 6, 8. и 8а Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини Републике Србије („Сл. гласник РС“, број 7/91, 44/98).

Одредбом члана 21. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини Републике Србије („Сл. гласник РС“ број 7/91...44/98), на коју указује тужилац, прописано је да народном посланику на сталном раду у Скупштини припада регрес за коришћење годишњег одмора у износу од 60% од просечне зараде по запосленом у Републици исплаћене у последња три месеца. Међутим, одредбом члана 25. истог Закона, предвиђено је да се примања народних посланика (чланови 10. до 24. Закона), обрачунавају у висини утврђеној овим законом ако посебним законом или прописом донетим на основу закона, није другачије одређено.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да се на примања народних посланика на сталном раду у Народној скупштини примењују одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама, као посебног закона, на који упућује одредба члана 25. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини РС, која, супротно наводима ревизије, у конкретном случају искључује примену одредбе члана 21. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини Републике Србије. Примена ове одредбе (члана 21.) је искључена без обзира што су чланом 15. Закона о платама у државним органима и јавним службама стављене ван снаге само одредбе члана 6, 8. и 8а, а не и члан 21. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини РС, с обзиром да је чланом 13. Закона о платама у државним органима и јавним службама, одређено да ће се исплата плате, па и додатка, вршити најдуже до 31.12.2001. године, на који начин је и примена члана 21. Закона о примањима народних посланика у Народној скупштини РС, ограничена до наведеног датума, а који претходи утуженом периоду. На овакав закључак упућује и одредба члана 14. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама, којом је одређено да ће се лицима којима је до дана ступања на снагу овог закона исплаћен додаток на име регреса за коришћење годишњег одмора (за 2001. годину) обрачун и исплата плате по одредбама овог закона, месечно сразмерно умањивати до укупног износа исплаћеног регреса.

Имајући у виду изнето, као и да је посебним законом - Законом о платама у државним органима и јавним службама, у члану 4. прописано да је у коефицијенту за обрачун плате садржан и додаток на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, Врховни касациони суд налази да другостепени суд правилном применом материјалног права основано закључује да је правном претходнику тужиле, накнада за регрес већ садржана у коефицијенту за обрачун плата

и на тај начин му је иста и исплаћена у спорном периоду, а што и тужбени захтев у овом делу чини неоснованим.

Како је побијаном одлуком правилно преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев за исплату накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину, Врховни касациони суд је, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одбио ревизију тужиоца, као неосновану и одлучио као у ставу првом изреке.

Оцењујући испуњеност услова за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној у односу на став 2. изреке у делу за затезну законску камату на досуђени главни дуг почев од доспелости неисплаћених дневница па до исплате, у смислу члана 404. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да у овој врсти спора није одступљено од судске праксе, те како нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, па је одлучено као у ставу другом изреке.

Одредбом члана 28. ЗПП прописано је да када је за утврђивање права на изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора као та вредност узима се само вредност главног захтева, а камате, уговорна казна и остала споредна тражења као и парнични трошкови не узимају се у обзир ако не чини главни захтев.

Захтев за исплату камате је у предметном спору споредни захтев. Против пресуде другостепеног суда, ревизија се не може изјавити, ако се ревизијом побија само одлука о камати као споредном захтеву а нема места ни примени одредбе члана 403. став 2. ЗПП по којој је ревизија увек дозвољена када другостепени суд преиначи првостепену пресуду и одлучи о захтевима странака. Ово са разлога што се наведена одредба не примењује када је предмет ревизије само одлука о камати.

Изјављеном ревизијом у том делу тужилац побија само правноснажну другостепену пресуду о камати, па ревизија није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић